

Українська Національна Рада і її значення

(З НАГОДИ ЗБІРКИ НА ТЕРЕНІ АВСТРІЇ НА УКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНИЙ ФОНД)

В дні 16 липня 1948 року відбулося на чужині урочисте відкриття першої сесії Української Національної Ради. На тій сесії були репрезентовані всі, крім Союзу Гетьманців-Державників, існуючі серед української еміграції політичні партії й організації. Голова Директорії, президент Андрій Лівчицький відчитав правдо-державну декларацію. Першим ділом Української Національної Ради було сформування коаліційного українського уряду, що офіційно отримав назву Виховного Органу УНР. Таким чином день 16 липня 1948 року ввійшов в Історію не тільки сучасної української політичної еміграції, як світлий день політичної консолідації та доказ національно-політичної зрілості української еміграції, але також в Історію взагалі всеукраїнських визвольних змагань, як один великий крок вперед на шляху конструктивної будови тих підвалин, на яких — після скнянення чужиницького ворожого яра — буде здвигнена будівля відновленої, московськими большевцями знищеної, української держави.

Тому факт створення Української Національної Ради та українського національного уряду не є відірваною подією і не торкається самої лише теперішньої української політичної еміграції. Створення Української Національної Ради стоїть у найтіснішому зв'язку з усім українським Історичним минулим нових часів, з українським визвольним рухом, що високим полум'ям спалахнув після вибуху революції в 1917 році. Створена тоді зусиллями українського народу українська держава не змогла вдержатися під напором білих і червоних московських сил. Держава впала, проте боротьба не припинилася і впродовж цих останніх 30-ти років приймала різні форми, але завжди була завзята, аперта і повна героїських українських жертв. І ця боротьба ведеться по сьогоднішній день: збройним зривом Української Повстанської Армії, пасивним спротивом одних, тихим бунтом других, закушуванням лубів і вижиданням хвилини пімсти третіх. Так дьється в рідному краю, окупованому ворогом. А на еміграції — 200.000 українських угікачів, вининих з рідної землі за Ітню вірність національно-політичним ідеалам, не зважаючи на всі скитальські злидні, на всю територіальну розпроршеність і всі прикросі емігрантського життя в різних країнах різних частин світу, — тих двісті тисяч осіб мусять дбати, щоб українська справа була зрозуміла всім чужинцям, щоб вона не загинула під вянтяжем ворожих бреховь і наклепів, а щоб нею шораз більше цікавився західний політичний світ, — тих двісті тисяч українських скитальців мусять дбати, щоб той прапор, під яким вони вийшли з рідної землі, залишався далі чистоти незаплямленою.

І ось, українська еміграція знову стала носієм державно-політичних ідеалів, маючи ті завдання, що їх має кожна політична еміграція кожного поневоленого народу. Нещастям української еміграції було її початкове внутрішнє партійно-політичне розпроршення, її внутрішньо-партійна заїлість і непримиримість. Довго приходилось жити в такому стані довгих і безплідних взаємних сварок і витрачування енергії на взаємну боротьбу. Але здоровий інстинкт нації переміг також і в нашій еміграції! Переміг політичний розум, що казав звузити взаємну ворожечу і боротьбу до таких рямців, щоб поруч з ними і поза ними можна було таки засідати за сільним столом і радити в спільних загально-національних справах та щоб можна було назверх виступати одностайним фронтом в обороні загальних, усім спільних національних справ.

Довго йшли суперечки на тему, на якій платформі можна і треба перевести таку українську міжпартійну консолідацію. І переведено її на найкращій платформі, яка була можлива: на платформі українського традиціоналізму, на платформі демократії та легалізму української державної влади. Нав'язано вилку до останніх актів української державної влади на рідній землі та підчас першої еміграції — до актів Центральної Ради, Трудового Конгресу й Ради Республіки. Стверджено, що тільки демократичний державний устрій, демократична форма влади, і демо-

кратія, як ідея і світогляд, є платформою, що на ній єдино може відродитися українська суверенна держава. Стверджено врешті одностайно, що простягнувши витки української історичної традиції аж до найвищої десь кляже призначити українським державним центром той центр, що був востаннє на рідній землі і вийшов з неї, щоб продовжувати боротьбу з емігранції.

Ось у чому завдання Української Національної Ради! Яке воно велике, можна найкраще зміркувати, коли завдати питання: що сталося би, коли б сьогодні Національна Рада розпалася, коли б вона перестала існувати? Повстав би хаос всередині української політичної еміграції, повна політична розліт, повний упадок українського авторитету перед усіма іншими політичними еміграціями та перед усією західною демократією. І був би це найкращий, вимірний дарунок для наших ворогів, у першу чергу для червоної Москви, яка всі сили докладає, щоб Українську Національну Раду позбавити її значення в очах самих українців та всього чужинського світу.

Очевидно, навіть на соціялі є плями, і нема в світі речей ідеально добрих. І тому всі українські політичні чинники самі здають справу, що Національну Раду можна критикувати і щодо форми її побудови, і, може, щодо її складу, і, може, щодо її діяльності. Але така критика мусить бути критикою творчою, доброзичливою, наставленою виключно лише на покращування того українського праводержавного твору, а не на його погіршування та загибання. На великий жаль, українські «критики» аж надто часто забувають, що неважно з брудною водою винавати дитини, і своєю «критикою» перетворюють у лайку, з якої лише ворогам користь і радість.

Величезна більшість української політичної еміграції ставиться до Української Національної Ради наскрізь позитивно. Величезна більшість українців розуміє, що треба підтримати Українську Національну Раду матеріально і морально, щоб вона мала змогу виконувати ті велетенські завдання, що їй нест покладає. Якщо існують між окремими українськими ідеологічними групами й таборами на еміграції суперечки, то саме Українська Національна Рада має їх лагодити, має шукати спільної мови в ділових загальнонаціональних справах, залишаючи політиканам у низах сварити за мовчеські й мовочужні речі. Якщо зовнішній світ усе ще мало знає, що таке українська правда, то Українська Національна Рада та відповідальні їй перед нею український уряд має дбати за д'бру і привільну пропаганду української справи. Якщо міжнародна ситуація знову через ніч актуалізує українську державну проблему, як проблему політичного дня, то український уряд повинний негайно заступати інтереси української нації і держави!

Йдучи по лінії резолюцій останньої Ради УІЦДОА, Президія УІЦДОА проголосила місяць травень 1949 року місяцем збірки на всьому терені західної Австрії на фонд, що стоїть до розпорядження Українській Національній Раді та її Виконаному Органові. Закликаємо оцим все українське Громадянство причинитися своїми лептами до икнайкращого вислуду збірки. Тямте, що «село по митці, а бідному сорочка», не шурайтеся сплітати також з малими пожертвами! Але ті пожертви мусять бути масові! Хай кожний відповість сам собі своїй совісті, скільки грошів він видав на річ маловажну і маловартну, і хай докаже, що він має тим більше зрозуміння для речей на правду великих і важких і Українська громада в Австрії вже поважно зменшилася, але все ще нараховує коло 8 тисяч душ. Українська громада в Австрії має добру славу своєю організаційністю. Хай же українська громада в Австрії докаже ще свою зрілість таким практичним ділом, як поважним вкладом в Український Національно-Державний Фонд!

Уповноважений Ресорту Внутрішніх
Справ Виконаного Органу УНР

Фінансовий Уповноважений
Виконаного Органу УНР

Президія УІЦДОА

Австрія, у квітні 1949